

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/35/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713202512
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6713202512.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a členov senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Jany Haluškovej, v spore žalobcu N.. K. Z., nar. XX. XX. XXXX, s trvalým pobytom Z.G. XXX/XX, XXX XX U., proti žalovanému Rapid life životná poisťovňa, a. s., so sídlom Garbiarska 2, 040 71 Košice, IČO: 31 690 904, za účasti Občianskeho združenia „Právne služby spotrebiteľom a vlastníkom bytov“ so sídlom Škultétyho 3, 040 01 Košice (vystupujúceho do 30. 06. 2016 v pozícii vedľajšieho účastníka na strane žalobcu), právne zastúpeného JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou, so sídlom Škultétyho č. 3, 040 01 Košice, o zrušenie rozhodcovského rozsudku a o zaplatenie finančného zadostučinenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 11C/25/2013-187 zo dňa 10. 07. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch, ktorými zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/2899/2012 zo dňa 19. 01. 2012 (prvý výrok); uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi finančné zadostučinenie vo výške 77,18 Eur do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku (druhý výrok) a odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/2899/2012 zo dňa 19. 01. 2012 do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 11C/25/2013 (štvrtý výrok), p o t v r d z u j e.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej aj „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“, resp. „prvoinštančný súd“) odvolaním napadnutým rozsudkom zo dňa 10. 07. 2015 zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/2899/2012 zo dňa 19. 01. 2012 (prvý výrok); uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi finančné zadostučinenie vo výške 77,18 Eur do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku (druhý výrok); v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (tretí výrok); odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C/2899/2012 zo dňa 19. 01. 2012 do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 11C/25/2013 (štvrtý výrok). Zároveň konštatoval, že o trovách konania rozhodne samostatným rozhodnutím po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (piaty výrok).

V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že medzi stranami bola dňa 30. 07. 2007 uzavretá poisťovná zmluva č. 4367690097. Vo Všeobecných poisťovných podmienkach (ďalej aj „VPP“) v časti XV. bolo dojednanie, na základe ktorého „Všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom.“ V závere Všeobecných poisťovných podmienok bola v osobitnom zmluvnom dojednaní pod č. 01/2007 k poisťovnej zmluve č. 4367690097 dojednaná rozhodcovská doložka, kde v bode 2. sa uvádza: „Poisťovník a poisťovňa týmto vyjadrujú obaja spoločne a každý zároveň svojim podpisom samostatne svoju vôľu v prípade vzniku akéhokoľvek sporu medzi zmluvnými stranami, že sa namiesto súdneho konania z dôvodu účelnosti, praktickosti a rýchlosti podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle XV. časti týchto VPP. Toto ustanovenie chápu zmluvné

strany ako rozhodcovskú doložku. Na základe tejto rozhodcovskej doložky vec prejedná rozhodcovský súd.“

Prvoinštančný súd poisťnú zmluvu uzavretú medzi stranami považoval za zmluvu spotrebiteľskú. Podľa názoru okresného súdu nie je možné za individuálne dojednanú zmluvnú podmienku považovať rozhodcovskú doložku, ktorá je pokračovaním predtlačeneho formulára poisťných podmienok a odkazuje na ustanovenia o rozhodcovskom konaní, ktoré sú súčasťou VPP, konkrétne v časti XV. Už z bodu 1 časti XV. vyplýva, že poisťovňa a poisťník sa dohodli, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Táto rozhodcovská doložka bola zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom VPP, ktoré sú súčasťou poisťnej zmluvy. Skutočnosť, že takto dohodnutá rozhodcovská doložka nie je individuálne dojednanou zmluvnou podmienkou konštatovali už sudy vo viacerých rozhodnutiach (napríklad Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 6Cdo/1/2012, Krajský súd v Prešove sp.zn. 16Co/191/2013).

Z obsahu bodu 1 časti XV. VPP je zrejme, že zmluvné strany si dohodli tzv. výhradnú rozhodcovskú doložku, v zmysle ktorej všetky spory majú byť prejednávané rozhodcovským súdom, teda žalobca nemal možnosť výberu, či v prípade sporu so žalovaným uprednostní súdne konanie alebo rozhodcovské konanie. Ako vyplynulo z výpovede žalobcu, zo strany žalovaného nebol žiadnym spôsobom poučený o priebehu rozhodcovského konania, o postupe rozhodcovského súdu, nákladov spojených s rozhodcovským konaním a tieto skutočnosti ani nevyplývajú z časti XV. VPP, kde sa uvádzajú iba skutočnosti poukazujúce na štatút rozhodcovského súdu, ktorý vo VPP ani nebol konkrétne určený. Žalobca teda nemal dostatok informácií pre to, aby sa dobrovoľne rozhodol pre riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Z obsahu predloženej zmluvy a VPP je zrejme, že rozhodcovská doložka, je dodávateľom vopred naformulovanou zmluvnou klauzulou a rovnako je zrejme, že spotrebiteľ nemôže meniť formulárovú zmluvu, ani obsah rozhodcovskej doložky, pretože na základe rozhodcovskej doložky spotrebiteľ nemá na výber a je nútený podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu, podľa názoru súdu ide o neprijateľnú podmienku v zmysle ustanovenia § 53 ods.4 písm. r) Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“).

Z rozhodcovského rozsudku sp.zn. 2C/2899/2012 zo dňa 19. 01.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť 07. 02. 2013, mal súd prvej inštancie preukázané vydanie rozhodcovského rozsudku Arbitrážnym súdom Košice, ktorý konal prostredníctvom rozhodcu JUDr. Bohumíra Zaujeca v právnej veci žalobcu RAPID life životná poisťovňa, a.s. Košice proti žalovanému XX,XX. Rozhodcovským rozsudkom bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 77,18 Eur a nahradiť mu trovy konania vo výške 276 Eur. Rozhodcovský rozsudok bol žalobcovi doručený dňa 01. 02. 2013. Žaloba bola podaná v rámci 30-dňovej lehoty od doručenia rozhodcovského rozsudku v zmysle ustanovenia § 41 ods.1 zákona č. 244/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov. Okresný súd vzhľadom na zistený skutkový stav veci žalobe vyhovel a zrušil rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp.zn. 2C/2899/2012 zo dňa 19. 01. 2012. Pretože žalobca mal v konaní úspech, vzniklo mu právo na finančné zadostučinenie v zmysle ustanovenia § 3 ods.5, tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Zákon o ochrane spotrebiteľa“). Za primerané finančné zadostučinenie okresný súd považoval sumu 77,18 Eur, ktorej zaplata sa domáhal žalovaný Rapid life životná poisťovňa, a.s. Košice ako žalobca v rozhodcovskom konaní. Súd nepovažoval za primerané zaviazat žalovaného aj na zaplata finančného zadostučinenia vo výške 276,- Eur (predstavujúce trovy rozhodcovského konania), pretože zrušením rozhodcovského rozsudku zanikla povinnosť platiť trovy rozhodcovského konania. Žalobca ako vedľajší účastník na strane žalobcu žiadali priznanie finančného zadostučinenia vo výške 77,18 Eur, avšak v prevyšujúcej časti žalobca žalobu nezobral späť, preto okresný súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Okresný súd zároveň odložil aj vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku a to až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Súd prvej inštancie konštatoval, že o trovách konania rozhodne podľa § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“) samostatným rozhodnutím po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Žalovaný podal v zákonnej lehote odvolanie formálne do celého rozsudku okresného súdu, avšak z obsahu jeho odvolania vyplýva, že sa de facto odvolal do prvého, druhého a štvrtého výroku rozsudku. V odvolaní žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zmenil a žalobu zamietol a priznal mu náhradu trov konania. Podľa jeho názoru rozsudok okresného súdu neobsahuje atribúty v zmysle ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., a preto je nepreskúmateľný. Poukázal na to, že žalobca svojím podpisom na konci VPP potvrdil, že si VPP prečítal vyslovil s nimi súhlas a následne obdržal jedno vyhotovenie. Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 žalobca podpísať nemusel bez toho, aby to malo

vplyv na jeho práva a povinnosti vyplývajúce z poisťnej zmluvy, resp. so VPP. V prípade nepodpísania osobitných zmluvných dojednaní žalobcom by rozhodcovská doložka nebola vôbec vznikla. Dodatkom č. 2 k VPP z 21. 05. 2007 sa zmenila a doplnila XV. časť VPP a bod 9. VPP podpísaných žalobcom. Z dodatku č. 2 k VPP vyplýva, že žalobca mohol tento dodatok odmietnuť v lehote 30 dní od vydania dodatku č. 2 k VPP, ktorý nadobudol platnosť a účinnosť dňom 15. 12. 2008. Záver okresného súdu o nedostatku individuálneho dojednania rozhodcovskej doložky je nepreskúmateľný a arbitrárný. Okresný súd sa žiadnym spôsobom nevyjadril k Smernici 93/13/EHS a k jeho chybnému prekladu pri jej transpozícii do Občianskeho zákonníka. Zároveň v odôvodnení rozsudku neuviedol, prečo nevykonal navrhnuté dôkazy a z akých dôkazov vychádzal pri rozhodovaní vo veci. Podľa jeho názoru rozhodcovská doložka medzi ním a žalobcom bola dojednaná individuálne. Zo strany žalobcu boli podpísané nielen poisťné zmluvy, ale aj VPP, a rovnako aj osobitné zmluvné dojednania k poisťným zmluvám. Neobstoí ani tvrdenie okresného súdu, že VPP bolo žalovaným vopred pripravené bez toho, aby mohol spotrebiteľ ovplyvniť ich obsah. Svedok J. K. pred súdom potvrdil, že pred podpisom „nebolo nič vopred predpripravené“. Žalobca mal na výber, či osobitné zmluvné dojednania (vrátane rozhodcovskej doložky) svojím podpisom prijme alebo nie, teda žalobca mal možnosť vylúčiť aplikáciu danej zmluvnej podmienky, a tým sa dosiahla podstata individuálnosti tohto dojednania smerujúca k ochrane spotrebiteľa. Ďalej poukázal na ustanovenie § 788 a nasl. OZ. Ak má poisťný vzťah platne vzniknúť, poisťník musí podpísať nielen poisťnú zmluvu, ale aj VPP. Osobitné dojednania môže poisťník prijať alebo aj neprijať. V prípade, ak by poisťník osobitné dojednania neprijal, potom by sa časť XV. VPP ako individuálne dojednaná nestala platne obsahom konkrétneho poisťného vzťahu. Dôsledkom individuálnej voľby poisťníka z viacerých alternatív je individuálne dojednaná zmluvná podmienka. Žalobca podpísal Záznam o požiadavkách a potrebách klienta, z ktorého vyplýva, že tretia osoba odlišná od poisťovne pri osobnom stretnutí pred uzavretím poistenia ho vyčerpávajúco informovala o všetkých okolnostiach súvisiacich s poistením. Podľa jeho názoru rozhodcovská doložka uvedená v časti XV. VPP je dohodnutá ako individuálna zmluvná podmienka a ako taká vylučuje, aby bola považovaná za neprijateľnú podmienku. Opačný záver súdu prvého stupňa je preto nezákonný a nesprávny. Ďalej okresný súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 40 ods. 1 písm. c) zák. č. 244/2002 Z. z. v znení platnom a účinnom pred 01. 01. 2015. Poukázal na to, že toto ustanovenie v znení účinnom od 01. 01. 2015 písm. c) neobsahuje, a preto okresný súd vec nesprávne právne posúdil. Podľa jeho názoru žaloba ohľadne poskytnutia primeraného zadosťučinenia je nedôvodná, a preto ju súd prvej inštancie mal zamietnuť. V danom prípade neboli splnené zákonné predpoklady na priznanie nároku na primerané zadosťučinenie. On neporušil žiadne ustanovenia Zákona o ochrane spotrebiteľa ani iného predpisu, pričom žalobcu nenútil podpísať rozhodcovskú doložku, ani uzavretie poisťnej zmluvy jej podpísaním nepodmieňoval. Žalobca sám prehlásil, že poisťnú zmluvu a VPP neprečítal, a preto nemohol porušiť spotrebiteľské práva žalobcu tým, že sa sám žalobca bez nátlaku rozhodol podpísať niečo, čo si vôbec neprečítal. Z uvedených dôvodov považuje výšku zadosťučinenia za neprimeranú. Poukázal na to, že v konaní namietal premlčanie nároku na primerané zadosťučinenie. Podľa jeho názoru premlčacia doba na uplatnenie nároku na poskytnutie primeraného zadosťučinenia začala plynúť odo dňa uzavretia zmluvy, ktorej bola neprijateľná zmluvná podmienka. Ak by aj všeobecné poisťné podmienky obsahovali neprijateľnú zmluvnú podmienku, premlčacia doba na uplatnenie nároku žalobcu by začala plynúť už uzavretím poisťnej zmluvy, keďže už uzavretím zmluvy obsahujúcej neprijateľnú zmluvnú podmienku by došlo k zásahu do práva na ochranu spotrebiteľa. Okresný súd sa dopustil aj procesných pochybení, keď opomenul vykonať svoju procesnú povinnosť v zmysle ust. § 118 ods. 2 O. s. p., a taktiež nevykonal výsluch ním navrhovaného svedka XX.. Y. T., jeho zamestnanca, ktorý by vysvetlil spôsob uzatvárania poisťnej zmluvy, predkladania ponuky na uzavretie zmluvy a dojednanie osobitných zmluvných dojednaní. Ďalej poukázal na 19. bod odôvodnenia Smernice 93/13/EHS, z ktorej vyplýva, že jej zámerom je, aby zmluvné podmienky v poisťných zmluvách nepodliehali tejto smernici, ak spĺňajú tam vymedzené kritériá: a) či sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, b) či, ak ide o spotrebiteľskú zmluvu, nejde o poisťnú zmluvu, c) či skúmaná podmienka v poisťnej zmluve spadá pod výnimku stanovenú smernicou, d) ak áno, potom smernicu neaplikovať, alebo po e) ak podmienka výnimke podľa smernice nevyhovuje, či nejde o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku postupom podľa § 53 ods. 3 OZ a ak nejde o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku, či je touto zmluvnou podmienkou spôsobená značná nerovnováha. Porušenie takto vymedzeného logického postupu je ústavne neprípustné, a rovnako je v rozpore s výslovným zámerom Smernice 93/13/EHS. Na základe správneho prekladu smernice 93/13/EHS (český, resp. anglický, nemecký preklad) nie je zámerom smernice posudzovať podľa uvedenej smernice podmienky obsiahnuté v poisťných zmluvách, pokiaľ tieto „vchádzajú“ do kalkulácie poisťného, čo sa podľa vyjadrenia NBS v prípade využitia rozhodcovských konaní poisťovňami na základe rozhodcovských doložiek nepochybné aj deje. Takáto podmienka, teda v dôsledku priameho

účinku smernice (z dôvodu nesprávnej implementácie smernice do slovenského právneho poriadku a následne nesprávnej aplikácie Smernice na poistné zmluvy) nepodlieha súdnemu prieskumu, lebo je v priamom rozpore so zámerom smernice. Zároveň uviedol, že v súlade s rozhodnutím ESD vo veci Ratti C-148/78 sa dovoľáva priameho účinku Smernice 93/13/EHS z hľadiska aplikácii 19. odstavca na poistnú zmluvu, ktorá bola predmetom tohto konania, a to pre neúplnú implementáciu smernice do právneho poriadku SR. Poukázal na to, ak všeobecné súdy aplikujú vnútroštátne normy zamerané na ochranu spotrebiteľa, ktorých východiskom je Smernica 93/13/EHS, sú povinné interpretovať a aplikovať právne normy v súvislostiach a s prihliadnutím na zámer tejto smernice obsiahnutý v jej 19. odôvodnení, ktoré sa poistných zmlúv výslovne dotýka. Tvrdiť v súvislosti s uvedeným 19. odôvodnením, že smernica reprezentuje len minimum ochrany spotrebiteľa a členské štáty môže pristúpiť vo svojich vnútroštátnych právnych poriadkoch ku prísnejším opatreniam je z hľadiska dikcie tohto ustanovenia neprípustný výklad smernice „contra legem“. Podľa jeho názoru novelizáciou Exekučného poriadku zákonom č. 335/2014 Z. z. sa právne postavenie strán obnovilo do stavu pred vydaním rozhodcovského rozsudku, t. j. žalobca nie je viazaný povinnosťou založenou rozhodcovským rozsudkom a žalovaný nemôže uplatňovať nárok mu rozhodcovskými rozsudkami priznaný. Skutočnosť, že v dôsledku aplikácie § 234 d) Exekučného poriadku na uvedený rozhodcovský rozsudok prestáva tento rozsudok strany zaväzovať, znamená, že uvedená novela exekučného poriadku anuluje právoplatnosť tohto rozhodcovského rozsudku (viď rozsudok OS Bratislava III sp. zn. 44C/113/2013, rozsudok Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 4C/74/2013, rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 10C/160/2013).

3. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného nevyjadril.

4. Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadal, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdil. Poukázal na ustanovenie § 372w O. s. p., z ktorého vyplýva „Spory o neplatnosť spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a o zrušenie rozhodcovského rozsudku v spore spĺňajúcom podmienky podľa osobitného predpisu, o ktorých sa začalo konať na súde a ktoré sa do 1. januára 2015 právoplatne neskončili, prerokujú a dokončia súdy príslušné na konanie podľa doterajších predpisov.“ Zároveň poukázal na ustanovenie § 243d ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. Exekučného poriadku. Podľa jeho názoru súd prvej inštancie i po novelizácii Exekučného poriadku mal vo veci riadne konať a rozhodnúť. Na strane žalobcu je daný nevyhnutný právny záujem na pokračovaní prejednávania právnej veci s tým, že má záujem na tom, aby všeobecný súd vyriešil spornú otázku o tom, či je žalovanému zaviazaný na plnenie alebo nie. Žalobca má nevyhnutný právny záujem na pokračovaní prejednávania právnej veci v rozsahu rozhodnutia súdu o neprijateľnosti zmluvnej podmienky - rozhodcovskej doložky. Zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je jediným cieľom žalobcu. Podstatou prejednávanej veci je, či žalovaný má voči žalobcovi pohľadávku alebo nie. I žalovaný má právny záujem na pokračovaní v konaní, keďže tvrdí, že má pohľadávku voči žalobcovi, ktorú si uplatnil na rozhodcovskom súde a trvá na tom, že rozhodcovská doložka bola osobitným dojednaním a nárok uplatnený na rozhodcovskom súde je oprávnený.

5. Odvolanie žalovaného bolo podané dňa 24. 08. 2015, teda ešte za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol ku dňu 30. 06. 2016 zrušený zákonom č. 160/2015 Z.z. Civilným sporovým poriadkom (ďalej aj „CSP“). Dňa 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť nový procesnoprávny kódex - Civilný sporový poriadok, ktorý v prechodných ustanoveniach, v § 470 ods. 1 uvádza: „Ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.“ Pretože odvolacie konanie prebieha už v dobe účinnosti CSP, bolo potrebné na odvolacie konanie aplikovať príslušné ustanovenia CSP s poukazom na ustanovenie § 470 ods. 2 veta prvá CSP, v zmysle ktorého ostávajú právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP zachované.

6. V dôsledku odvolania krajský súd, ako súd odvolací (podľa § 34 CSP), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1, 2 CSP a contrario a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých výrokoch (prvý, druhý, štvrtý výrok) ako vecne správne podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

7. Podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo strán na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky).

9. Súd prvej inštancie vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok okresného súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty žalovaného v odvolaní.

10. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účinného do 31. 12. 2014 rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní.

11. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1, 2, prvá veta zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní účinného do 31. 12. 2014 rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve. Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

12. Podľa ustanovenia § 73 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozhodcovská zmluva uzavretá pred 1. januárom 2015 sa spravuje predpismi účinnými v čase jej uzavretia.

13. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne. Žalobca bol účastníkom rozhodcovského konania, preto je aktívne legitimovaný v zmysle § 40 ods. 1 písm. c/ zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní účinného do 31. 12. 2014 na podanie žaloby o zrušenie tuzemského rozhodcovského rozsudku, pretože popieral platnosť rozhodcovskej zmluvy. Žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku žalobca podal 21. 02. 2013, v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku, t.j. od 01. 02. 2013 (č.l. 20 spisu).

14. Pod pojmom „individuálne dojednanie“ je potrebné rozumieť osobitne dohodnuté práva a povinnosti zmluvných strán, teda prípady, keď sa o právach a povinnostiach obsiahnutých v zmluve obe zmluvné strany rokujú a najmä majú možnosť obsah konkrétnych ustanovení ovplyvniť. Pokiaľ sú zmluvné podmienky dodávateľom vopred pripravené a naformulované a spotrebiteľ ich obsah ovplyvniť nemôže a tým, že nemá ani možnosť alternatívnej voľby pre rozhodovanie prípadných sporov, nejde o individuálne dohodnuté zmluvné ustanovenia. Rozhodnutie rozhodcovského súdu vydané na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, je rozhodnutím vydaným nepríslušným orgánom, a teda ide o nulitný právny akt.

15. Pokiaľ žalovaný namietal, že v tomto prípade bola rozhodcovská doložka individuálne dohodnutá, a to v Osobitných zmluvných dojednaniach, ktoré žalobca osobitne podpísal, odvolací súd poukazuje na to, že Osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007 k poisťnej zmluve sú pripojené na str. 12 Všeobecných poisťných podmienok hneď za kolónkou určenou na dátum a podpis poisťníka a sú obsiahnuté vo formulárovej predtlačí pripravenej oprávneným. Vychádzajúc z textu formulárovej predtlače poisťnej zmluvy žalobca nemal možnosť tieto ovplyvniť, mohol len túto časť zmluvy, v ktorej sú obsiahnuté dve dojednania, okrem rozhodcovskej doložky aj dojednanie o ukončení poistenia neuhradením poisťného, nepodpísať. Navyše, v ods. 2 Osobitných zmluvných dojednaní, ktoré podľa predtlače chápu zmluvné strany ako rozhodcovskú doložku, je odkaz na rozhodcovské konanie upravené v časti XV. Všeobecných poisťných podmienok. Len samotná skutočnosť, že tzv. Osobitné zmluvné dojednania sú odčlenené od Všeobecných poisťných podmienok nadpisom a že ich povinný osobitne podpísal v ten istý deň ako Všeobecné poisťné podmienky, ešte neznamená, že tieto osobitné zmluvné dojednania, a v rámci nich

pod bodom 2 aj rozhodcovská doložka, boli individuálne dojednané. Zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dojednaná a ktorá určuje, že spory zo zmluvy budú riešené výlučne rozhodcovským súdom, je neprijateľná. Takéto dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli bezpochyby vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu zaručujú ustanovenia § 52 a nasl. OZ. Rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá je v zmysle § 53 ods. 4 OZ neplatná.

16. Žalovaný v súvislosti s dojednaním rozhodcovskej doložky odkazuje na osobitný dokument nazvaný „Záznam sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klienta“, ktorého spísanie bolo podľa jeho vyjadrenia vyžadované zákonom a ktorý by mal v tomto prípade potvrdzovať, že žalobca mal vedomosť o obsahu poistenej zmluvy a o možnosti uplatnenia eventuálnych výhrad k obsahu poistenej zmluvy, k tomuto odvolací súd uvádza, že z dokumentu spísaného sprostredkovateľom poistenia nemožno mať za preukázané, že sprostredkovateľ poistenia upozornil, resp. poučil žalobcu o možnosti výberu medzi štátnym a súkromným súdom, o pravidlách rozhodcovského konania ako aj o dôsledkoch, ktoré má zmluvné dojednanie o rozhodcovskej doložke obsahovať. Neuniklo pozornosti súdu, že Záznam sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klienta“ obsahuje vyhlásenie, že súčasťou poistenej zmluvy mali byť VPP platné od 01. 01. 2007 (č.l. 95 spisu), avšak ako vyplývalo z vykonaného dokazovania súčasťou poistenej boli VPP platné od 21. 05. 2007.

17. Okresný súd sa v konaní správne zaoberal preskúmaním rozhodcovskej doložky v súlade s kritériami, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky. I podľa názoru odvolacieho rozhodcovská doložka obsiahnutá v predmetnej poistenej zmluve, od ktorej rozhodcovský súd so odvolil svoju právomoc konať a rozhodnúť vo veci, je zmluvnou podmienkou obsiahnutou v spotrebiteľskej zmluve, ktorá nebola so žalobcom (spotrebiteľom) dohodnutá individuálne a zároveň spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy na strane žalobcu (spotrebiteľa), a preto je potrebné považovať ju za neprijateľnú bez ohľadu na to, či sa nachádza medzi výpočtom neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v exemplifikatívnom výpočte neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v § 53 ods. 4 OZ.

18. V súvislosti s tvrdeniami žalovaného, že žalobca ako spotrebiteľ mohol v zmysle dodatku č. 2 z 15. 12. 2008 do 30 dní odmietnuť dojednanie XV, odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že neplatnú rozhodcovskú doložku nie je možné nahradiť (konvalidovať) ani dodatočnou zmenou VPP, pričom zmena VPP (ktorá je nepochybne súčasťou poistenej zmluvy) je možná jedine na základe písomnej dohody medzi účastníkmi zmluvy. Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že dodatky, na ktoré sa žalovaný v odvolaní odvoláva, neboli medzi stranami dojednané písomne, preto nespĺňajú atribúty platnosti. Na tomto závere nemení ani dojednanie XVII. časť - Záverečné ustanovenia bod 7d, z ktorého vyplýva: „Poistovňa má právo vykonať zmeny VPP a nadväzujúcich osobitných poistných podmienok formou dodatkov a doplnkov alebo vyhlásením ich úplného znenia...“ „Zmeny VPP, osobitných podmienok, ich dodatkov a doplnkov sú voči poistníkovi účinné ich vyhlásením prostredníctvom zverejnenia na internetovej stránke www.pcsp.sk <<http://www.pcsp.sk>>...“

19. Odvolací súd považuje za vecne správne a za riadne zdôvodnené aj rozhodnutie okresného súdu o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku vo vzťahu k výroku o jeho zrušení, ktorý doposiaľ nenadobudol právoplatnosť. Ide o hospodárne rozhodnutie zohľadňujúce, že pri prípadnom vedení exekučného konania by došlo k preskúmaniu jednotlivých podmienok rozhodcovského konania a exekučného titulu, ktorý bol v ňom vydaný, ex offico exekučným súdom, takže je praktickejšie vyhnúť sa ďalšiemu súdному konaniu odkladom vykonateľnosti.

20. Žaloba týkajúca sa primeraného finančného zadostučinenia podľa ustanovenia § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, sa nazýva žalobou satisfakčnou, pretože primerané zadostučinenie sa označuje za prostriedok satisfakcie. Okrem satisfakčnej funkcie má inštitút primeraného finančného zadostučinenia taktiež funkciu sankčnú, pretože zaplatenie zadostučinenia predstavuje pre porušiteľa taktiež finančnú ujmu, nielen ujmu morálnu. Primerané finančné zadostučinenie je považované za nástroj k odstráneniu ujmy nemateriálnej povahy, a teda nie ako náhradu za spôsobenú materiálnu škodu. Plní taktiež preventívnu funkciu, pretože musí odradiť od ďalšieho nezákonného postupu porušiteľa (nositeľa zákonných povinností). Tento účinok môže vyvolať len finančné zadostučinenie zodpovedajúce významu chráneného záujmu.

21. Žalobca v súdnom konaní musí preukázať, že sa žalovaný dopustil porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej Zákomom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie podlieha voľnej úvahe súdu, čo však neznamená ľubovôľu súdu. Pre svoju úvahu súd musí mať k dispozícii dostatok tvrdených a preukázaných skutočností, z ktorých súd pri svojich úvahách musí vychádzať.

22. Je nutné prihliadnuť k tomu, akým spôsobom výšku zadosťučinenia žalobca zdôvodňuje, aké dôkazy v tomto smere označuje, avšak rozhodnou je úvaha súdu, ktorá smeruje k zisteniu primeranosti priznávaného zadosťučinenia v peniazoch. Súd musí o výške primeraného finančného zadosťučinenia uvažovať v intenciách konkrétneho sporu a vychádzať z konkrétnych zistených skutkových okolností. Súd prihliadne na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania, vplyv tohto konania, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch účastníkov k protiprávnemu konaniu. Až na základe takto zistených skutočností je možné určiť výšku zadosťučinenia. Odvolací súd zdôrazňuje, že hlavným kritériom pri finančnom zadosťučinení je kritérium primeranosti. Výšku peňažnej formy primeraného zadosťučinenia uvedenú v petite nemôže súd prekročiť.

23. Žalobca v žalobe uviedol rozhodujúce okolnosti, ktoré odôvodňovali priznanie primeraného zadosťučinenia a jeho výšky, s akcentom kladeným predovšetkým na skutočnosti objektívnej povahy. Vzhľadom na uvedené odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením výroku o povinnosti žalovaného zaplatiť finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších právnych predpisov, ktoré považuje za primerané vzhľadom na okolnosti tejto veci.

24. V súvislosti so žalovaným vznesenou námietkou premlčania ohľadne nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie odvolací súd uvádza, že táto námietka je právne irelevantná. Ako už bolo uvedené, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej Zákomom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmito predpismi zodpovedá. Z uvedeného vyplýva, že až po úspešnom uplatnení porušenia práva spotrebiteľa alebo povinností ustanovenej Zákomom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi na súde, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie. Z uvedených dôvodov nie je možné súhlasiť s názorom žalovaného, že premlčacia doba na uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie začne plynúť už od momentu uzavretia poisťnej zmluvy.

25. Pokiaľ ide o ďalšiu odvolaciu námietku treba prisvedčiť žalovanému, že ani jedna zo zápisníc o pojednávaní nedáva podklad pre záver, že okresný súd splnil svoju procesnú povinnosť v zmysle ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p.. Procesný postup súdu na pojednávaní bol do 30. 06. 2016 rámcovo upravený v ustanovení § 118 O.s.p.. „Po začatí pojednávania účastníci prednesú alebo doplnia svoje návrhy a predseda senátu alebo samosudca oznámi výsledky prípravy pojednávania. (§ 118 ods. 1 O.s.p.). Po vykonaní úkonov podľa odseku 1 predseda senátu alebo samosudca podľa doterajších výsledkov konania uvedie, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov je možné považovať za zhodné, ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné a ktoré z navrhnutých dôkazov budú vykonané a ktoré dôkazy súd nevykoná, aj keď ich účastníci navrhli.“ (§ 118 ods. 2 O.s.p.). Z dôvodovej správy k ustanovenia § 118 ods. 2 O.s.p. pritom vyplývalo, že zaradenie tohto ustanovenia do Občianskeho súdneho poriadku malo za cieľ zvýšiť predvídateľnosť postupu súdu a posilniť právo na spravodlivý súdny proces; v záujme dosiahnutia predvídateľnosti postupu a rozhodovania ukladalo toto ustanovenie súdu povinnosť oboznámiť účastníka konania (od 01. 07. 2016 strana - vid' pozn. odvolacieho súdu) na pojednávaní s predbežným zhrnutím sporných a nesporných skutkových okolností a tiež s predbežným náhľadom súdu na to, ktoré z navrhnutých dôkazov treba, resp. netreba vykonať. Účastníkovi konania (strane) mala tým byť vytvorená možnosť predvídať rozhodnutie súdu a tomu prispôbiť uplatňovanie (realizáciu) svojich procesných oprávnení (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/236/2010 zo dňa 14.04.2011 alebo sp. zn. 3MCdo/18/2010 zo dňa 17.02.2011). Odvolací súd však poukazuje aj na to, že ani v samotnom sporovom konaní nemuselo mať nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 O.s.p. vždy za následok odňatie možnosti konať pred súdom (porovnaj napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/128/2011 zo dňa 10. 10. 2012 a sp. zn. 4Cdo/167/2012 zo dňa 28.05.2013, z ktorého dokonca vyplýva záver, že nedodržanie postupu podľa § 118 ods. 2 O.s.p. nemá za následok odňatie možnosti konať pred súdom). S uvedeným záverom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje.

26. V súvislosti s nevykonaním žalovaným navrhnutých dôkazov (výsluchom svedka Y. Y. P.) odvolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že samotný právny zástupca žalovaného na pojednávaní konanom dňa 10. 07. 2015 po poučení v zmysle ustanovenia § 120 ods. 4 O.s.p. uviedol, že nemá návrhy na vykonanie ďalšieho dokazovania (viď Zápisnica o pojednávaní zo dňa 10. 07. 2015 - č.l. 173 spisu).

27. Vzhľadom na odvolacie námietky žalovaného odvolací súd uvádza, že smernice Európskej únie (ďalej aj „smernica“) sú všeobecne záväzným aktom úijného práva, ktoré priamo zaväzujú iba členský štát, aj to iba čo do výsledku cieľov, ktoré má smernica dosiahnuť. Táto záväznosť pre členský štát má za následok povinnosť členského štátu zabezpečiť potrebnú transpozíciu a implementáciu smernice v prostredí členského štátu do takej miery, aby zabezpečil zodpovedajúce transpozíčné opatrenia a tomu zodpovedajúcu aplikáciu vnútroštátnymi inštitúciami. Smernica je síce záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, avšak iba vo vzťahu k výsledku, ktorý sa má smernicou dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ako cieľ dosiahnuť, ponecháva vnútroštátnym orgánom. Pre stanovenie priority vnútroštátnej úpravy a smernice je teda rozhodujúci výsledok, ktorý sa má dosiahnuť. V zásade má preto prednosť vnútroštátna právna úprava a len vtedy, ak aplikáciou vnútroštátnej právnej úpravy sa nedosiahne výsledok sledovaný smernicou, prichádza do úvahy aplikácia smernice. To v konečnom dôsledku znamená, že aplikačná prax musí sledovať dosiahnutie cieľa predovšetkým výkladom vnútroštátnej právnej úpravy v zmysle cieľov (výkladu) v duchu interpretačných pravidiel orgánov Európskej únie.

28. Vo vzťahu k smerniciam upravujúcim práva spotrebiteľa z pohľadu dôsledkov vnútroštátnej právnej úpravy je treba odlišovať, či vnútroštátna právna úprava zabezpečuje ochranu spotrebiteľa v minimálnom rozsahu vyžadovanom smernicami, prípadne v rozsahu nad rámec právnej úpravy smerníc alebo nezabezpečuje potrebnú mieru ochrany spotrebiteľa v porovnaní s požiadavkami smerníc.

29. Odvolací súd zdôrazňuje, že ak smernica zabezpečuje rovnakú alebo vyššiu miery ochrany spotrebiteľa, je treba v plnej miere aplikovať vnútroštátnu právnu úpravu a nie je žiadny formálny ani vecný dôvod uvažovať o aplikácii úijného práva. Aplikácia predpisu Európskej únie vydaného vo forme smernice preto prichádza do úvahy iba vtedy, ak vnútroštátna právna úprava neumožňuje dosiahnutie cieľa sledovaného smernicou tak, aby sa v potrebnej miere dosiahol cieľ sledovaný úpravou Európskej únie, avšak aj v tomto prípade treba odlišovať priamu aplikovateľnosť smernice od výkladu vnútroštátnej právnej úpravy v zmysle cieľov sledovaných smernicou.

30. Smernica Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách bola implementovaná do Slovenského právneho poriadku dňom 01. 04. 2004 zákonom č. 150/2004 Z. z. z 02.03.2004, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1960 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (do ustanovenia § 52 až § 54 Občianskeho zákonníka). Súd prvej inštancie okrem toho, že skúmal rozhodcovskú doložku aj podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, aplikoval aj právny predpis, do ktorého bola táto smernica správne implementovaná.

31. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť, ako odvolaním napadnuté výroky rozsudku (prvý, druhý, štvrtý výrok) ako vecne správne potvrdiť.

32. Pretože súd prvej inštancie konštatoval v enunciáte rozsudku, že o trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (piaty výrok), o trovách prvoinštančného konania (vrátane trov odvolacieho konania) rozhodne súd prvej inštancie.

33. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku okresného súdu (tretí výrok) zostal nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

34. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).